

Kúria
ítélete

Az ügy száma: Bfv.II.337/2023/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. október 5.
Az ügy tárgya: kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmények
Terhelt: II. rendű
Elsőfok: Salgótarjáni Járásbíróság, 6.Bpk.502/2022/2., büntetővégzés,
tárgyalás mellőzésével, 2022. október 3.,
jogerő napja: 2022. november 11.
Az indítvány előterjesztője: a Nógrád Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétsége és más bűncselekmények miatt fiataalkorú I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Nógrád Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Salgótarjáni Járásbíróság 6.Bpk.502/2022/2. számú végzését a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatja.

A II. rendű terhelttel szemben kiszabott bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől való eltiltás tartamát, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll, 1 (egy) évben határozza meg.

Egyebekben a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. A Salgótarjáni Járásbíróság a 2022. október 3-án tárgyalás mellőzésével meghozott 6.Bpk.502/2022/2. számú büntetővégzésével a II. rendű terhelttel szemben társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. §. (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. §. (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bf) alpont], kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. §. (1) bekezdés] miatt – halmazati büntetésül – 2 év börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztést szabott ki, melynek a végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A bíróság megállapította, hogy a II. rendű terhelt a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon feltételes szabadságra bocsátható és eltiltotta a II. rendű terheltet bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében 18. életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

[2] Az elsőfokú bíróság végzése – tárgyalás tartása iránti indítvány hiányában – 2022. november 11. napján jogerőre emelkedett.

[3] 2. A büntetővégzésben megállapított – a felülvizsgálattal érintett – tényállás szerint a II. rendű terhelt és fia, fiatalkorú I. rendű terhelt 2020. október 11. napján hajnali 3 óra körüli időben gyalogosan haladtak a településen hazafelé, amikor fiatalkorú I. rendű terhelt a cég 1 telephelyén meglátott két kerékpárt, és a terheltek megbeszélték, hogy azokat jogtalanul eltulajdonítják.

[4] Ennek érdekében az I. rendű terhelt átmászott a sértetti telephely kerítésén, majd az őrbódé mögött elhelyezett, és a sértett tulajdonát képező Magellán Pixis típusú kerékpárt (125.000 forint) és egy, a cég 1 tulajdonát képező Schwinn Csepel márkájú (30.000 forint) kerékpárt kiadta a kint várakozó II. rendű terheltnek, majd ezekkel hazamentek a lakásukra.

[5] Az I. és a II. rendű terhelt a kerékpárokat a lakásukon tartották, amelyek a rendőri felderítést követő házkutatás alkalmával kerültek lefoglalásra, majd a sértettek részére kiadásra.

[6] Az I. és a II. rendű terhelt a lopással a sértettnek 125.000 forint kárt, míg a cég 1-nek 30.000 forint kárt okoztak, mely megtérült.

[7] A II. rendű terhelt, mint fiatalkorú I. rendű terhelt nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy, az e feladatából eredő kötelezettségét súlyosan megszegte, és ezzel a kiskorú erkölcsi fejlődését veszélyeztette.

[8] II. 1. A jogerős ügydöntő határozat ellen Nógrád Vármegyei Főügyészség B.4/2023/1. BF. szám alatt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt okból, a javára.

[9] Indokai szerint a bíróság a jogerős ügydöntő határozatában a Btk. 52. § (4) bekezdésében meghatározottnak megfelelően szabott ki foglalkozástól eltiltást a II. rendű terhelttel szemben, azonban a Btk. 53. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseit megsértve nem rendelkezett róla, hogy a foglalkozástól eltiltás végleges hatályú, avagy határozott idejű, és utóbbi esetén annak tartamát sem határozta meg.

[10] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a jogerős büntetővégzést változtassa meg, és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot akként, hogy a II. rendű terhelttel szemben – mivel különös méltánylást érdemlő körülmény az ügyben nem merült fel, illetőleg

a II. rendű terhelt foglalkozás gyakorlására való alkalmatlansága vagy méltatlansága sem állapítható meg – határozott idejű foglalkozástól eltiltást alkalmazzon.

[11] 2. A Legfőbb Ügyészség az Fk.Bf.264/2023. számú átiratában a főügyészség felülvizsgálati indítványát annak helytálló indokaira figyelemmel fenntartotta azzal, hogy ugyan a büntetővégzés a Be. 741. § (4) bekezdése szerinti indokolással készült, abból a II. rendű terhelt személyi körülményeire vonatkozóan rögzített tényekből és a tényállásból a büntetés kiszabásához elégséges mértékben megismerhetők azok a bűnösségi körülmények, amelyek alapján a határozott idejű, a Btk. 53. § (2) bekezdésében írt legrövidebb tartamhoz közelítő mértékben megállapított foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabása lehetséges.

[12] **III.** A felülvizsgálati indítvány alapos.

[13] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[14] A Be. 739. § (2) bekezdése alapján a büntetővégzés ügydöntő határozat.

[15] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést. A felülvizsgálati indítvány e törvényhely második fordulatára hivatkozott, ezért az alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[16] 2. A főügyészség a felülvizsgálati indítványa irányát a II. rendű terhelt javára szólóként jelölte meg. Ezzel a Kúria is egyetértett azzal, hogy amint azt már korábbi határozatában kifejtette; a terhelttel szemben kiszabott foglalkozástól eltiltás büntetés a tartamának megjelölése nélkül lényegében azt eredményezi, hogy a terhelt mindaddig a foglalkozástól eltiltás büntetés hatálya alatt áll, amíg ezen rendelkezés rendkívüli jogorvoslat folytán megváltoztatásra nem kerül, vagyis határozatlan tartamú. A határozott tartamú büntetés, kerüljön sor annak bármilyen hosszú, törvényben meghatározott tartamban történő megállapítására, minden esetben kedvezőbb, mint a határozatlan tartamú büntetés (Kúria Bfv.I.984/2022/20.).

[17] A büntetőjog más szabályának törvénysértő büntetés kiszabását eredményező megsértése miatt mindazon büntető anyagi jogi szabály megszegése felülvizsgálati okot képez, amelynek alkalmazását a büntetés kiszabása körében a törvény az ítélőbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétele miatt a Be. XCIV. Fejezete nem nyújt jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem felel meg a törvénynek, mert joghátrányt ebben a formában a törvény nem tesz lehetővé [Kúria Bfv.III.1.559/2018/10. (BH 2020.9.)]. Ez történik akkor is, ha a bíróság a büntetést nem az adott büntetési nem kiszabására vonatkozó szabályok szerint, olyan tartalommal (vagy tartalom nélkül) szabja ki, amire a törvény nem ad lehetőséget [Kúria Bfv.II.29/2021/10. (BH 2021.218.)].

[18] A felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatban alkalmazott, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 33. § (1) bekezdés e) pontjára figyelemmel a foglalkozástól eltiltás büntetés.

[19] A Btk. 53. § (1) bekezdése kimondja, a foglalkozástól eltiltás határozott ideig tart vagy végleges hatályú.

[20] A Btk. 53. § (2) bekezdése szerint a határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama 1 év, leghosszabb tartama 10 év. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a foglalkozás gyakorlására alkalmatlan vagy arra méltatlan.

[21] A Btk. 52. § (4) bekezdése alapján a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény elkövetőjét el kell tiltani bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében 18. életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll. Különös méltánylást érdemlő esetben a foglalkozástól eltiltás alkalmazása mellőzhető.

[22] A törvény rendelkezései alapján megállapítható, hogy a kiskorú veszélyeztetése miatti büntetőjogi felelősség megállapítására figyelemmel a foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazása esetén a törvényes büntetés kötelező eleme annak tartama meghatározása vagy annak kimondása, hogy az eltiltás végleges hatályú. A foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabása annak tartama törvényes mértékben történő megjelölése nélkül, vagy annak kimondása nélkül, hogy az végleges hatályú, törvénysértő. Jelen ügyben pedig erről van szó.

[23] Az alapügyben eljáró bíróság a II. rendű terhelttel szemben a büntetővégzés rendelkező részében a foglalkozástól eltiltást kiszabta, az alkalmazott jogszabályok között az alapját képező rendelkezések felsorolásában a Btk. 52. § (4) bekezdését fel is tüntette.

[24] A jogerős ügydöntő határozat azonban a Btk. 53. § (1) és (2) bekezdésével ellentétesen nem rendelkezett a büntetés tartamáról, következésképpen az alapügyben a bíróság a büntetést nem az adott büntetési nem kiszabására vonatkozó szabályok szerint határozta meg, így e büntetés kiszabása az anyagi jogszabály tekintetében törvénysértő.

[25] A törvénysértő büntetés alkalmazása orvoslásának főszabálya a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatása és a törvénynek megfelelő határozat hozatala [Be. 662. § (2) bekezdés b) pont]. Jelen ügyben a büntetővégzés jellegére tekintettel indokolása a Be. 741. § (4) bekezdése szerinti indokolással készült, azonban abból a II. rendű terhelt személyi körülményeire vonatkozóan rögzített tényekből és a tényállásból szűken, de elégséges mértékben megismerhetőek azok a bűnösségi körülmények, amelyek alapján a büntetés céloknak megfelelő, határozott idejű foglalkozástól eltiltás kiszabása lehetséges. Figyelemmel a II. rendű terhelt által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyára, bűnügyi relevanciájú előéleti adatai alapján a személyében rejlő társadalomra veszélyességre és az időmúlásra a Kúria foglalkozástól eltiltás tartamát a törvényi minimumban határozta meg.

[26] 3. Az ügy érdemét nem érinti, de az ügydöntő határozat rendelkező részével összefüggésben szükséges megjegyezni, hogy a II. rendű terhelt terhére rótt vagyon elleni bűncselekmények megnevezése eltér a hatályos jogszabályi előírásoktól és a következetes jogalkalmazási gyakorlattól.

[27] A Be. 561. § (2) bekezdés c) pontja szerint az ügydöntő határozat rendelkező része – többek között – tartalmazza a bűncselekmény Btk. szerinti megnevezését az alkalmazott törvényhely feltüntetésével. A Btk. szerinti megnevezés a Btk. Különös Részében szereplő alcímmel való megnevezést jelenti, és a bűncselekmény bírósági határozatban történő megnevezésére a 61/2008. BK vélemény ad iránymutatást. Ennek megfelelően a II. rendű terhelt terhére rótt vagyon elleni bűncselekmények megnevezése 2 rendbeli társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. §. (1) bekezdés, egy esetben (2) bekezdés a) pont, továbbá egy esetben (2) bekezdés b) pont bf) alpont].

[28] Ugyancsak megjegyzésre érdemes végül az is, hogy az alapügyben eljáró bíróság nem csupán szükségtelenül, de az irányadó jogszabályi rendelkezésekkel és belső normatív szabályokkal ellentétesen tüntette fel határozata fejlécén székhelyének pontos címét.

[29] A bírósági ügyszám az ügy azonosítására szolgáló megjelölés, amely tartalmazza az ügycsoport betűjelét, a lajstromszámot, törve az érkezés évszámával [17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás (a továbbiakban Beisz) 3. § 38. pont]. A külön íven fogalmazott határozat fejlécében az oldal tetején fel kell tüntetni az oldalszámot arab számmal, középre zárva és az

ügyszámot, balra zárva. Az első oldalon nincs fejléc és oldalszám [Beisz 27/A. § (3) bekezdés]. A bíróság székhelyének címe ekként a határozat fejlécében nem szerepeltethető.

[30] Miután a Kúria nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont második fordulata figyelemmel a felülvizsgálattal megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 662. § (1) bekezdése alapján – a tekintetében – hatályában fenntartotta.

[31] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[32] **IV.** Az ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[33] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul, míg az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy a fenti rendelkezésekkel szemben előterjesztett újabb indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. október 5.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró